

**LIETUVOS RESPUBLIKOS PAREIGŪNŲ IR KARIŲ VALSTYBINIŲ PENSIJŲ  
ĮSTATYMO NR. I-693 12, 13, 14, 15 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO  
PROJEKTO  
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

**1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai**

Lietuvos Respublikos pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 12, 13, 14, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) parengtas atsižvelgiant į tai, kad:

– Valstybinio socialinio draudimo ir pensijų sistemos pertvarkos gairių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. gegužės 24 d. nutarimu Nr. XI-1410 „Dėl Valstybinio socialinio draudimo ir pensijų sistemos pertvarkos gairių patvirtinimo“ (toliau – Valstybinio socialinio draudimo ir pensijų sistemos pertvarkos gairės), IV skyriaus 10 punkte numatyta pakeisti valstybinių pensijų išmokų mokėjimą administruojančių institucijų funkcijas, numatant, kad Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba) būtų įstaiga, mokanti ne tik socialinio draudimo (įskaitant nedarbo draudimo išmokas), bet ir visas valstybines pensijas ir rentas (įskaitant ir pareigūnų bei artistų), taip pat šalpos pensijas. Atsižvelgiant į Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos technines galimybes perimti išmokų skyrimą ir mokėjimą bei į tai, kad ši įstaiga vykdo ir kitas funkcijas, šis funkcijų perskirstymas buvo suplanuotas etapais. Įgyvendinant Valstybinio socialinio draudimo ir pensijų sistemos pertvarkos gaires, nuo 2013 m. sausio 1 d. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai perduotas pareigūnų ir karių valstybinių pensijų mokėjimas buvusiems prokurorams, Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pareigūnams, kompensacinių išmokų teatrų ir koncertinių įstaigų kūrybiniais darbuotojams bei sportininkų rentų mokėjimas. Nuo 2015 m. sausio 1 d. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba valstybines pensijas moka ir buvusiems vidaus reikalų sistemos pareigūnams, o nuo 2016 m. sausio 1 d. – buvusiems krašto apsaugos sistemos, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento ir Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos pareigūnams. Nuo 2016 m. sausio 1 d. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos įgaliotoms Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigoms (toliau – Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos) perduotas ir valstybinių pensijų buvusiems vidaus reikalų sistemos pareigūnams skyrimas. Pažymėtina, kad, centralizuojant pensinio pobūdžio išmokų administravimą, visų pirma siekiama atsisakyti kai kurioms valstybinėms institucijoms nebūdingų išmokų skyrimo ir mokėjimo funkcijų, optimizuoti šiuos procesus, užtikrinti vienodą pensinio pobūdžio išmokų skyrimo ir mokėjimo praktiką. Įvertinti, ar buvo ir kiek buvo sutaupyta lėšų pareigūnų ir karių valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo administravimui, sudėtinga, nes iki šias funkcijas perduodant „Sodrai“ jos buvo administruojamos iš bendrų institucijos (įstaigos) veiklos vykdymui užtikrinti skiriamų lėšų. Tačiau nuo 2016 m. sausio 1 d., Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos įgaliotoms Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigoms perdavus valstybinių pensijų buvusiems vidaus reikalų sistemos pareigūnams skyrimą, buvo likviduota Sveikatos priežiūros tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos;

– Lietuvos Respublikos pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo 15 straipsnio nuostatas būtina suderinti su nuo 2018 m. sausio 1 d. įsigaliosiančiu Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymu;

– Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatyme nėra nustatyta galimybė pensijos gavėjo mirties atveju apskaičiuotas, tačiau dėl mirties negautas pensijos sumas išmokėti paveldėtojams.

Įstatymo projekto tikslas – nustatyti, kad nuo 2018 m. sausio 1 d. valstybines pensijas buvusiems prokurorams, Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pareigūnams ne tik moka, bet ir skiria Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos, Pareigūnų ir

karių valstybinių pensijų įstatymo nuostatas suderinti su nuo 2018 m. sausio 1 d. įsigaliosiančiu Socialinio draudimo pensijų įstatymu. Kartu atliekamos redakcinio pobūdžio pataisos.

## **2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai**

Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinio draudimo ir pensijų departamento (direktorė – Asta Aranauskienė, tel. 266 8100, el. p. Asta.Aranauskiene@socmin.lt) Valstybinių pensijų skyriaus vedėja Inga Barauskaitė, tel. 266 8118, el. p. Inga.Barauskaite@socmin.lt.

## **3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai**

Vadovaujantis Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymu, valstybines pensijas buvusiems prokurorams, Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pareigūnams skiria atitinkamai Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Kalėjų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos.

## **4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama**

Įstatymo projektu siūloma:

- nustatyti, kad nuo 2018 m. sausio 1 d. valstybines pensijas buvusiems prokurorams, Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pareigūnams skiria Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos;
- atsižvelgiant į tai, kad 2018 m. sausio 1 d. įsigalioja nauja Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo redakcija, patikslinti Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo 15 straipsnį, nustatant, kad priedas prie pensijos mokamas tik asmenims, kurie nėra draudžiami valstybiniu pensijų socialiniu draudimu pagal Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymą, išskyrus asmenis, kurie draudžiami valstybiniu socialiniu draudimu dėl jų socialinio statuso ypatybių;
- nustatyti galimybę pensijos ir (ar) priedo gavėjo mirties atveju apskaičiuotas, tačiau dėl mirties negautas pensijos sumas išmokėti paveldėtojams;
- atsižvelgiant į tai, kad Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nustatytas teisinis reguliavimas yra netikslus, t. y. ne visais atvejais pasikeitę netekto darbingumo procentai turi įtakos pensijos dydžio pasikeitimui ir pensijos skyrimas iš naujo yra tikslingas, siūloma nustatyti, kad pensija nebūtų skiriama iš naujo tais atvejais, kai nustatomi to paties intervalo netekto darbingumo procentai (nuo 75 iki 100, nuo 60 iki 70 ar nuo 45 iki 55).

Įstatymo projektu siūlomas teisinis reguliavimas padės pasiekti Valstybinio socialinio draudimo ir pensijų sistemos pertvarkos gairėse numatytą tikslą – kad Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos įgalios Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos mokėtų ne tik socialinio draudimo išmokas, bet ir visas valstybines pensijas, rentas, šalpos pensijas, bus suderintos teisės aktų nuostatos, užtikrintas sklandus pareigūnų ir karių valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo procesas.

## **5. Galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta**

Neigiamų pasekmių nenumatoma.

## **6. Kokią įtaką įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai**

Įstatymas nedarys įtakos kriminogeninei situacijai ar korupcijai.

## **7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai**

Įstatymo įgyvendinimas neturės įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

## **8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios**

Įgyvendinant Įstatymo projektu siūlomas nuostatas, kitų įstatymų priimti, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

## **9. Ar Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos ir Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o Įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka**

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos ir Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Naujų sąvokų nepateikiama.

## **10. Įstatymo projekto atitikties Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams**

Įstatymo projektas neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams.

## **11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti**

Įgyvendindama Įstatymo projektu siūlomas nuostatas, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija iki įsigaliojant įstatymui parengs ir pateiks Lietuvos Respublikos Vyriausybei patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. vasario 11 d. nutarimo Nr. 128 „Dėl Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą.

## **12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti**

Įgyvendinant Įstatymo projektu siūlomas nuostatas, papildomų lėšų nereikės. Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų buvusiems prokurorams, Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pareigūnams skyrimo funkciją perdavus Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigoms, papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės, nes lėšos šioms pensijoms administruoti Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigoms skiriamos jau nuo 2013 m., kai buvo perduota šių pensijų mokėjimo funkcija. Taigi, ir skyrimo funkcija bus vykdoma iš tų pačių 2018 metams planuojamų asignavimų šioms pensijoms administruoti.

## **13. Rengiant Įstatymo projektą gauti specialistų vertinimai ir išvados**

Rengiant Įstatymo projektą specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

## **14. Reikšminiai Įstatymo projekto žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis**

Reikšminiai Įstatymo projekto žodžiai yra „pareigūnų ir karių valstybinė pensija“.

## **15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai**

Nėra.